ATILIM

Kurucusu: İ.Bilen

Yıl 12, sayı 20 (162)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 15 Ekim 1985

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz !

SİLAHLANMAYA ABD İLE SAVUNMA VE İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASINA HAYIR!

TKP Merkez Komitesi'nin bildirisi:

SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN YENİ BARIŞ ÖNERİLERİNİ DESTEKLEYELİM !

NATO Başkomutanı Rogers'in "nükleer modernizasyon" adı altında topraklarımızda yeni ölüm üsleri kurmak amacıyla ülkemize gelmesinden kısa bir süre önce, 3 Ekim 1985'de, komşumuz Sovyetler Birliği geniş kapsamlı, çok yönlü, yeni barış girişimlerinde bulundu. SBKP MK Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov'un Fransa ziyareti sırasında dünya kamuoyuna açıkladığı bu girişimler, ülkemizin ve halkımızın geleceğini de çok yakından ilgilendiriyor.

Sovyetler Birliği, ABD hükümetine, uzaya saldırı silahlarının yerleştirilmesini tamamen yasaklayacak ve birbirlerinin topraklarına ulaşabilecek türden nükleer silahlarda yüzde 50 oranında indirim yapılmasını sağlayacak bir anlaşma önermiştir.

SSCB, uzay silahları ve stratejik roketler konusunda bir sonuca ulaşılmadan da ABD ile, Avrupa'daki orta menzilli nükleer roketlerin azaltılması konusunda ayrı bir anlaşmaya varılmasını olanaklı görüyor. SSCB ayrıca Fransa ve İngiltere ile bu konuda doğrudan görüşmelere hazır olduğunu açıklamıştır.

Sovyetler Birliği, Batı Avrupa'ya yeni orta menzilli Amerikan roketlerinin yerleştirilmesinin sürmesine karşılık, kendi topraklarının Avrupa kesimine Haziran 1984'den itibaren ek olarak yerleştirdiği SS-20 roketlerinin tümünü tek taraflı önlemler çerçevesinde hizmetten çıkartmıştır. Bu roketlerin yerleştirildiği tüm rampaların 2 ay içinde söküleceğini, SS-4 roketlerinin kaldırılmasına devam edileceğini açıklamıştır. Şu anda SSCB'nin Avrupa bölgesindeki orta menzilli roketlerinin sayısı, toplam olarak, bundan 10, hatta 15 yıl öncesi düzeyin de altına inmiştir.

Bu, insanlığın nükleer savaş tehlikesinden kurtulması, yüreklere korku salan dehşet dengesinin kaldırılması için ve uluslararası ilişkilerin olumlu yönde gelişmeye yönelmesi için çok yönlü, gerçekçi ve yapıcı bir önlem paketidir. Şimdi, eğer ABD ve Batı'nın önde gelen devletleri bu önerileri dikkate alırlarsa, bu, uzayın silahlandırılmasının önlenmesi, yeryüzünde nükleer silahlanma yarışının durdurulması yolunda pratik adımların atılması için bir başlangıç olabilir.

Bu öneriler, insanlığa bugünkü ve gelecek kuşaklara yönelik tehlikenin Sovyetler Birliği'nden gelmediğini bir kez daha kanıtladı. "Sovyet tehdidi" yalanlarını bir kez daha çürüttü. Şimdi sağduyulu herkes şunu sormalıdır: Silahlanma yarışının önlenmesi için tek yanlı önlemler alan bir ülke, Batı'da olsun, Doğu'da olsun herhangi bir ülkeyi tehdit eden bir ülke olabilir mi? Savaşın toplum yaşamından çıkartıl-

Arkası 8. sayfada

"İrtaca"nın panzehiri tam demokratik laik devlettir

Kenan Evren birden "irtica tehlikesi"nden sözetmeye başladı. Kamuoyunda geniş tartışmalara yolaçan bu çıkışı Evren niçin yaptı? O dinsel gericiliğin etkisini artırmasına gerçekten de karşı mı?

Ne oldu? Okullara zorunlu din dersi koyduran Evren değil miydi? T.C'nin "Kabe"ye giden ilk devlet başkanı kendisi olmadı mı? "Hükümetim zamanında biz de eski MHP'li ve MSP'lilerden yararlandık" diyen cuntanın başbakanı Ulusu değil miydi?

Şu da sorulabilir: Komünistler, öteki demokratlar ANAP hükümeti kurulduğundan bu yana, onun halkın dinsel inançlarını sömürdüğü konusunda kamoyunu sürekli uyarırken Evren'in aklı neredeydi?

Sonra, Evren kim? Sınırsız yetkiye sahip, iktidarı elinde tutan birisi mi? Yoksa iktidarı uyaran ya da eleştiren bir muhalefet sözcüsü mü? Demokrasi güçlerine karşı "Anayasayı deldirtmem", "Komünist Partisi kurdurtmam", "İdam cezasını kaldırtmam" diye hergün terör estiren Evren "İrtica tehlikesi"ne karşı ne yapıyor? Dindar kız öğrencileri "Başınızı örtmeyin bakayım" diye korkutuyor, yoksul emekçi çocuklarına "babanıza söyleyin sizi okutsun" diye nasihat ediyor.

Evren tam bir ikiyüzlüdür. O, ne yurtsever subayların, Kemalistlerin karşısında göründüğü gibi laiklik ilkesine bağlıdır. Ne de dindar yurttaşlara görünmeye çalıştığı gibi onların dinsel inançlarına saygılıdır. O, irticanın, gericiliğin ta kendisidir.

Demokrasiyi yokeden, sol görüşlü, aydınlık her düşünceyi yasakla-

Arkası 9. sayfada

Kutlu yoldaşın FAC ve B. Berlin gezisi

Partinin yığın bağlarının güçlenmesinde önemli bir adım

Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, Eylül ayının ikinci yarısında Alman Komünist Partisi (DKP)'nin konuğu olarak Federal Almanya'ya gitti. Kutlu yoldaşın F. Almanya gezisi onbeş gün sürdü. Bu gezide Kutlu yoldaş, Duisburg'da partimizin 65. kuruluş yıldönümü ile ilgili olarak düzenlenen kutlama toplantısına katıldı. F. Almanya'daki Türkiyeli işçilerle ve aydınlarla bir dizi toplantı yaptı. Bonn'da bir basın toplantısında ülkemizin durumu ve TKP'nin çalışmalarını anlatan ve çeşitli soruları yanıtlayan Kutlu yoldaş, daha sonra Batı Berlin'de yine partimizin 65. kuruluş yıldönümünü kutlamak için düzenlenen toplantıya katıldı. Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi (SEW) yöneticileriyle görüşmeler yaptı.

Duisburg'da düzenlenen 65. yıl toplantısı geçen sayımızda da duyurduğumuz gibi büyük bir coşku içinde geçti. Bu toplantıda Kutlu yoldaş, ülkemizin durumu ve partimizin, işçi sınıfının, demokrasi güçlerinin önündeki görevleri kapsamlı birşekilde ele alan bir konuşma yaptı. Yaklaşık 1,5 saat süren bu konuşma toplantıya katılanlar tarafından ilgiyle dinlendi. F. Almanya'da yayınlanmakta olan Türkiyeli işçilerin gazetesi "Türkiye Postası" muhabirleri, kutlama toplantısına ve Kutlu yoldaşın konuşmasına ilişkin izlenimleri salonda yaptıkları kısa röportajlarla saptadılar. Geceye katılanlar gerek toplantının anlamı ve önemi üzerine gerekse Kutlu yoldaşın konuşması üzerine düşüncelerini içtenlikle dile getirdiler. Daha çok TKP'nin izlediği politikanın şimdi daha somut kavranabileceği üzerinde durdular. Bir işçi şöyle diyordu: "Sorunların böyle açık yüreklilikle dile getirilmesi komünist hareketin kendisine güveninden geliyor." Bir başka işçi şunları söyledi: "Eski yıllara nazaran

Arkası 8. sayfada

PARTİMİZİN 65. KURULUŞ YILINDA: DEMOKRATİK TÜRKİYE, DAHA GÜÇLÜ TKP!

Politik etkinliğimizi artırmak için planlı çalışma, gizli çalışma

● Fehmi ARDA

Komünist Partisi'nin yığınlarla bağlanmasındaki en büyük aracı onun politikasıdır. TKP'nin politik etkisinin artırılmasının temel aracı da MK Plenumlarında geliştirilen, partinin pratiği ile zenginleşen güncel politikamızdır.

Bu aynı zamanda kendi yerel çalışmamızın her alanda güçlendirilmesinin de temel olanağıdır. Çünkü, kendi yerel alanımızdaki güçleri, ilişkileri, olanakları değerlendirmemiz; küçük bir örgütle geniş, güçlü bir politik etki yaratmamız parti politikasını, onun dayandığı ideolojik temeli kavramamızla olanaklı olacaktır. Yerel alandaki her başarı, parti politikasının içeriğiyle uygulanmasına bağlıdır.

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, TKP MK 3. Plenumu'nda partinin politik etkisini artırma görevinden sözederken, "politikamızın yükseldiği düzey ile onun kadrolarımızca kavranması ve yığınlara maledilmesi düzeyi arasındaki fark"a işaret etti. *(TKP MK 3. Plenum Raporu, s.58-59.)*

Bu farkın giderilmesi için ideolojik çalışmalarımıza, örgütsel çalışmalarımıza düşen (merkezi ve yerel) görevler vardır. Bu görevler yığın bağlarını güçlendirme doğrultusunda çözülmelidir.

Görevler nedir?

Parti örgütümüzün çalışmalarını planlarken bu görevi nasıl yerine getireceğiz? Sorunu çözümlemek için bize göre bugün şu noktalarda çaba harcamak gerekir.

1. Parti merkez organlarına yazı-haber yazılmasını yeniden örgütlemeliyiz. Örgütlenmemiz yalnızca bir çağrı ve mektupların sayısının kontrolü ile yetinemez. Burada üç yönlü amacımız olmalıdır. Birincisi, kendi yerel alanımızdaki olayları, halkın, işçilerin düşüncelerini parti merkezine (öneri ve görüşlerimizi de ekleyerek) bildirmek. Böylece merkezi ajitasyon-propaganda çalışmasına aktif desteğimizle katkıda bulunacağız.

İkincisi, üyelerin ve sempatizanların çevrelerine ilgilerini sistemleştireceğiz. Çevredeki sorunlara, hem genel politika, hem de yerel politika açısından bakmalarını sağlayarak; bunların arasındaki canlı bağı somutlaştıracağız.

Üçüncüsü, yerel parti çalışmasını yürütmek, yerel politikayı oluşturmak için yerel durumu, gelişmeleri, yığınların düşüncelerini sistemli olarak izleyeceğiz.

Bu çalışmalar üyelerin yaratıcı çalışmalarını sağlamak ve girişimlerini teşvik etmek için de yararlı olacaktır. Örneğin, bir örgütümüzün deneyinde merkez organları ile ilgili kampanya örgüt-içi bir yarışma ile desteklendi. Örgüt-içi yarışma sonunda seçilen en iyi yazı-haberi yazan yoldaşın daha önce hiç yazmadığı ve hiç mektup yollamadığı ortaya çıktı. Böylece propaganda çalışmaları için bir olanağımız daha oldu, bir yoldaşımızdan daha etkin yararlanmak mümkün oldu.

2. Parti yayınları ile ilgili çalışmalarımızı düzenlemeliyiz. Bugün merkezi ajitasyon-propaganda çalışmaları hem nitelik, hem de nicelik olarak arttı, artıyor. Parti bağları ise koşullar gereği yavaş işliyor, zaman zaman kesilmesi de mümkündür. Bu durumda yerel parti örgütünün parti yayınları için daha enerjik bir çalışma yürütmesi zorunludur.

Öncelikle Atılım

İlk başta *Atılım* geliyor. *Atılım*'ın haftalık yayına geçeceği de düşünülürse bu konuda özel ve ivedi bir çalışmanın gerektiği açıktır. *Atılım*'ı her ne koşulda olursa olsun üyelere, sempatizanlara ve bilinçli işçilere, sol çevrelere düzenli iletmeliyiz. Gerektiğinde radyodan kaydedip, çoğaltarak bu görevin gerçekleştirilmesi ilk iştir.

Görevimiz, çoğaltma işlerinin ve dağıtımının düzenli, *sağlam* ve *tam bir gizlilik içinde* örgütlenmesidir. *Atılım*, yığınlara giderken (kollektif ajitatör, propagandacı ve kollektif örgütleyici işlevleri ile) en temel aracımızdır. *Atılım*'ın yaygınlaşmasının sınıf düşmanına ne denli korku saldığı, İçişleri Bakanı'nın son açıklamasına açık bir biçimde yansıdı. Parti üyeleri bu etkili aracımıza gereken dikkati "sözle" değil, işle göstermelidir.

Atılım için yaptığımız çalışmalarda başarılı olduğumuz ölçüde diğer merkez yayınları için (bunlar da parti çalışması için yaşamsal önemdedir) çalışma olanakları genişleyecektir. *Yol ve Amaç, Yeni Çağ* gibi düzenli yayınlarımızdan, ***Eğitim Dizisi*** vb. yayınlardan yararlanma olanaklarını adım adım geliştirmeliyiz. Yazıları teker teker ya da bir ikisinden yapılan derlemeler vb. biçimlerde çoğaltmakla başlayabiliriz. Bu konularda yalnız merkezi çabaları beklemek doğru olmayacaktır. Yerel çalışma, merkezi çalışmayı desteklemelidir.

Yerel yayın geleneği

Yerel yayın çalışmasını da örgütlemeliyiz. Bu konuda en önemli yeri bildiriler tutacaktır. "İş yapmış olmak" için, ya da özel günlemeleri hatırlatmak için değil; yerel politikayı uygulamak, yerel koşuldaki her olayda partinin tutumunu açıklamak, yol göstermek için bildiri çıkartılmalıdır. Bildiri yerel politik çalışmanın hizmetine aktif olarak girmelidir.

Yayın çalışmalarımız yerel yayın geleneğinin oluşması ve yerleşmesini sağlayacaktır. Yayın çalışmasının çok yönlü örgütlenmesi ve yığınlara iletilmesi yerel örgütün etkin politik çalışmasının göstergelerinden en önemlisi olmalıdır.

Konunun en canalıcı sorunu yayın-dağıtım çalışmalarının güvenliğinin sağlanmasıdır. Hiçbir konspiratif zayıflığa yer bırakılmamalıdır. Buna rağmen, bu çalışmanın taşıdığı "kaçınılmaz risk" ler de gözönünde tutulmalıdır. Yani, her çalışma yedeklenmeli ve bir tutuklama durumunda, operasyonun değişik alanlara sıçramasını engellemek amacıyla, birbirleriyle ilişkili olmamalıdır.

Yerel yayın geleneğinin oluşturulması (bu yolda ilk adımlar atılıyor) en ağır saldırılardan sonra bile örgütün kendini yeniden kurmasını sağlayacaktır.

3. Politik etkimiz sonuçta yığınlar içindeki ilişkilerimizde bir anlam kazanacaktır. Burada şu soru akla gelebilir: Biz, bir avuç insan, o kadar insanı nasıl etkileyebiliriz? Kimileri bu soruyu düşünmeden ve genel doğrulardan hareket ederek cevaplıyor, "biz öncüyüz, etkileriz" diyor. İlk başta, sorunun cevabının kolayca verileceğini ama bunu gerçekleştirmenin pek de kolay olmayacağını, olağanüstü çaba ve doğru bir çalışma gerektireceğini bilmeliyiz.

TKP MK 3. Plenumu bu sorunun cevabını vermiştir. Parti güncel politikasını sayısal gücüne göre saptamıyor. Türkiye'de sınıfsal, sosyal çelişkiler önümüze olanaklar açıyor. Bu durum reel olarak var olan, ama günümüzde kendilerini yeni yeni somut olarak gösteren güçleri ortaya çıkarıyor. Örneğin, şu ya da bu ölçüde başlayan işçi eylemleri, fabrika direnişleri, sendikal savaşımdaki kıpırdanmalar, gençliğin eylemleri, aydın hareketi, gecekonducuların eylemleri, vb. Artan olanaklar bizim politik çalışmamızı daha etkili yürütmemiz için iyi bir ortam sağlıyor. Ülkeyi faşist rejimden kurtarmak, demokrasiyi kazanmak için komünistlere düşen ağır sorumluluk politik çalışmayı etkinleştirmemizi ve bu uğurda olağanüstü çabayı zorunlu kılmaktadır.

Titiz bir çalışma

Bize düşen ilk görevler nedir? Çevremizdeki sosyal yapıyı tanımak ve tüm

Özverili bir savaşerini yitirdik

DİSK'e bağlı Bank-Sen MYK üyesi ve Örgütlenme Daire Başkanı Enver Türkoğlu yoldaş geçirdiği bir kalp krizi sonucu, politik göçmen olarak yaşadığı İsveç'te, aramızdan ayrıldı.

1943 yılında Bandırma'da doğan Enver Türkoğlu, bir memur ailesinin çocuğuydu. Yüksek öğrenimini İstanbul Hukuk Fakültesinde sürdürürken, bir yandan da çalışıyordu. Bir banka emekçisi olarak sendikal faaliyete katıldı ve Bank-Sen'in kuruluşunda aktif yer aldı.

12 Eylül darbesinden sonra, 1981 yılında yurtdışına çıkmak zorunda kalan Enver Türkoğlu, politik göçmen olarak İsveç'e yerleşti. Burada da Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışma için aktif çalışma yürüttü.

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, Enver Türkoğlu yoldaşı anmak amacıyla İsveç'te yapılan toplantıya şu mesajı gönderdi:

"Değerli yoldaşlar, dostlar,

Türkiye işçi ve sendika hareketi, demokrasi güçleri, partimiz değerli bir evladını kaybetmiş bulunuyor. Genç yaşında, ani bir rahatsızlık sonucunda Enver Türkoğlu yoldaş aramızdan ayrıldı.

Enver yoldaş tüm bilinçli yaşamını baskı ve zorbalığa, adaletsizliğe, sömürüye karşı emeğin özgürlüğü ve kurtuluşu için savaşıma adadı. Barış ve demokrasi savaşımında, sosyalizm için savaşımda örgütlenmesi, bütün emekçileri kendi çevresinde birleştirmesi için üzerine düşen görevleri başarıyla yerine getirdi.

Banka emekçisi olan Enver yoldaş banka emekçilerinin DİSK çatısı altında örgütlenmesi, birleşmesi için özverili çalışmalar yürüttü. Finans sermayesine karşı banka emekçilerinin haklarının korunması ve genişletilmesi için çalıştı. Banka emekçilerinin sıralarında ülkemiz tarihinde ilk kez gerçek bir sendikal hareket oluşmasında O'nun değerli katkıları vardır. Banka emekçileri O'nun bu çabalarını, O'nu BANK-SEN Yürütme Kurulu'na seçerek değerlendirdiler. Türkoğlu örnek bir sendikacıydı.

Cuntacı generaller BANK-SEN'i kapattılar, onun işçi sınıfının haklı davasına bağlı yöneticilerini yurttaşlıktan çıkardılar, banka emekçilerini finans-kapitalin azgın sömürüsüne teslim ettiler.

Enver Türkoğlu yoldaş yurtdışındaki zorunlu göçmenlik yaşamının bir anında dahi ülkedeki savaşımdan, sınıf kardeşlerinin sorunlarından kopmadı. Bütün güçüyle Türkiye demokrasi hareketiyle, DİSK'le dayanışmanın güçlendirilmesi için çalıştı. Türkiye banka emekçileri O'nu unutmadılar. BANK-SEN'in O'nun da katkısıyla yaşam bulmuş savaşım gelenekleri şimdi onbinlerce banka emekçisine yol gösteriyor.

Enver yoldaş çalışkan, disiplinli, özverili, alçakgönüllü, soğukkanlı bir komünistti. Daha güçlü TKP hedefinin işçi sınıfımızın, bütün emekçi halkımızın yaşamsal çıkarları açısından taşıdığı belirleyici önemin bilincindeydi. Bu bilinçle 5. Kongremizin çizgisini yaşama geçirmede aralıksız çalıştı.

Türkiye işçi sınıfı, komünistler Enver Türkoğlu yoldaşın anısını canlı tutacaktır. Yaşamını halkın davasına adayanlar, onun kurtuluşuna hizmet için yaşayanlar hiçbir zaman ölmez."

---

hareketlenmelere, bunun ilk belirtilerine ilgili olmaktır. Sosyal yaşam ilişkilerinin içinde ortak eğilimleri, kabul gören düşünceleri taşıyan kişileri, bunların bulunduğu yerleri görmeliyiz. İnsanlar hangi çıkar, istem etrafında bir araya geliyorlar? Kim öncülüğü yapıyor? Yerel politikanın, günlük politik savaşımın yapıldığı yerel odaklar neresidir? Mahalle kahvesi, fabrikanın bir ünitesi, mola sırasında oluşan bir işçi grubu, hemşeri topluluğu içinde bir aile, hatırı sayılan kişinin evi, vb. mi? Yoksa, yerel bir dernek, lokal, kantin, sendika şubesi, meslek örgütü lokali, vb. mi? Eğilimleri yansıtan düşünceler, tartışmalar nerede toplanıyor? Yerel politik odak görülmelidir.

Bunları öğrenirsek, onların aktifleşmelerini sağlamak, bu ilişkileri pekiştirmek ve politik çalışmamızla etkilemek için çaba göstermeliyiz. Buralardaki örgütlenmelerin desteklenmesi ve daha ileri biçimlere yönelmesi; içinde kararlı grupların oluşması parti politikasının etkisini artırmamız için güçlü araçlar yaratacaktır.

12 Eylül öncesinin olanakları yok. Ama, hem eski çalışmalarımızdan kalan ilişkilerimiz-olanaklarımız var, hem de yeni olanaklarımız var. Örneğin, açığa çıkmış yoldaş ve sempatizanlar. Değişik nedenlerle bu konuma geldiler ve çevrelerinde ilerici, hatta komünist eğilimli olarak tanınıyorlar. Bu yoldaşların bir çoğu uzun erimli ve sabırlı bir çalışma ile etkin politik görevler yapabilir ve politik etkimizi yayabilirler. Kuşkusuz en doğal ve legal ilişkiler içinde.

İşçilerin yarattığı yeni örgütlenmeler, gruplar. Gençlik içinde (çok farklı amaçlı) gruplaşmalar. Aydın hareketi içinde kümeler. Legal olanaklardan yararlanmak için koşullar şimdi eskiye göre daha uygun. Politik etkimizi daha geniş çevrelere taşımak için çalışmalarımızı güçlendirmek için ortam elverişlidir.

Aynı ortam, gizli çalışmanın (eğer dikkat edilmezse) zarar görmesi için de elverişlidir. Partinin politik etkisinin korunmasının ve artmasının güvencesi, illegal parti örgütünün korunması ve güçlenmesidir. İllegal örgütü güçlendirmemiz ve gizli çalışmada en küçük bir zayıflığa yer vermeden, titiz bir çalışma yürütmemiz gerekiyor.

Daha da kenetlenelim

● Çiyen/Malatya

Kürdistan'ın bir ilinden yazıyorum. Türkiye Kürdistanı'ndaki bir hareketin sempatizanıyım. Faşist cunta Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda emekten, insanlıktan yana tüm güçler üzerine en acımasız, en barbarca yöntemlerle saldırdı. Bu güçleri sindirebilmek için değişik oyunlar oynadı. Bir yılı aşan bir süredir bu saldırı ve oyunlar Türkiye Kürdistanı'nda iyice arttırılmış olarak sürdürülüyor.

Esasında bu mektubu Partinizin Radyosunda yayınlanan bir mesajdan dolayı yazma ihtiyacı hissettim. Anladığım kadarıyla mesaj şuydu: Türkiye Kürdistanı'ndaki katliamlara seyirci kalmamak ve halkımızı bu katliamlara karşı korumak. Bu mesajın yerinde hatta zorunlu olduğunu kabul ediyorum. Faşist diktatörlük bir yılı aşkın bir süredir Kürt halkına yönelik akıl almaz saldırılarını, "silahlı eylemler var" bahanesinin ardına gizleyerek, halkı aldatmaya çalışıyor. Bu katliam boyutlarına varan saldırılar durmamıştır. Ben bu katliamlara karşı kendimizi ve halkımızı koruyabilmemizi varolan tüm ilerici devrimci hareketlerin birliğinde görüyorum. Ancak böyle bir çalışma ve birlik yığınsallaşabilir, halk hareketine dönüşebilir.

6 Parti uzun bir uğraşıdan sonra "Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Sol Birliği"ni kurmuşlardır. Ne güzel şey! İçinde bulunduğumuz koşullarda birliğin sesini, nefesini, kimliğini duymak bile insana büyük bir moral veriyor. Şimdi önemli olan bu birliğe sahip çıkmak, bu birliği daha da geliştirmektir. Bu tüm devrimci ve ilerici insanların görevidir. Bunu yapmak zorundayız. En zor şartlar altında olsak bile, sağlanan birliğin bir çöpüne bile zarar vermeden daha da kenetlenmeye çalışmalıyız. Geçirdiğimiz acı tecrübe böyle davranmamız gerektiğini net olarak göstermektedir.

Bugün düşman bize saldırırken hiç bir ayrım gözetmiyor. Faşist cuntanın her geçen gün daha da bağnazca ve kurumlaştırarak estirdiği teröre neden tek yumruk olarak yanıt vermeyelim? Neden tümümüzü en amansız düşmanı gören düşmana karşı güçlerimizi birleştirmeyelim?

Gerek Türkiye genelinde, gerekse Türkiye Kürdistanı'ndaki katliamlara karşı koymak birlik çabalarının ürün vermesinden geçer. Sol Birlik bir filizdir. Şimdi eksik ve yanlışlarımızı uygulamada, çalışarak gidermeliyiz. Bizler her zaman yapıcı ve fedakar olmak zorundayız. Sol Birlik'in bir neferi olarak bu ve buna benzer konularda üzerime düşeni yapıyorum ve yapacağım. Ben bu "kabus"u yıkabilmemiz için, hepimizin özlemi olan tek cepheyi oluşturmak, birlikte savaşmak gerektiğini biliyorum. Nice zor koşulları geride bırakan bizlerin birlik ruhunu güçlendirdiği ve daha geniş kesimlere yaydığı zaman aşamayacağı engel kalmayacaktır. Yeter ki birliğimizi korumak ve geliştirmek için sabırla, kararlılıkla çalışalım.

Yaşasın Sol Birlik!

YENİ POLİS YASASINDAN SONRA KARAKOLLARIN DURUMU

"Türkiye'de bir santimetre çizik için 'işkence vardır' diye konuşuluyor". Bu sözler, yeni polis yasasının ardından, polisin işkence uygulamalarının bazı son örnekleri kamuoyuna yansıyınca, diktatörlük hükümetinin İçişleri Bakanı tarafından edildi. İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut'un "bir santimetre çizik" dediği örnekler için geçtiğimiz ay içinde, karakollarda olup bitenlerden birkaçına bakmak yeterli:

- Burdur'un Gölhisar ilçesine bağlı Çavdır nahiyesinde bir yurttaş, karakola götürüldükten sonra, boynundan telle bağlanarak bir arabanın arkasına asıldı ve saatlerce yerlerde sürüklendi.
- Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde 8 yurttaş gerekçesiz olarak gözaltına alınarak polis karakoluna götürüldü. Aralarında Giresun Emniyet Müdürlüğü'nde görevli iki komiserin de bulunduğu polis ekibi tarafından kendilerine saatlerce işkence yapıldı. İşkence olayını doktor raporlarıyla kanıtlayan 8 yurttaş, saatlerce kollarından tavana asıldıklarını ve vücutlarının değişik yerlerinden elektrik akımı verildiğini kamuoyuna açıkladılar.
- Yine Burdur'un Gölhisar ilçesinde bir lise öğretmeni, sol görüşlü olduğu gerekçesiyle, karakolda feci şekilde dövüldü. Öğretmene yapılan işkence doktor raporuyla kanıtlandı.

Bu örnekler, karakollarda yaşananlardan. Ya beş yıldır Emniyet Müdürlüklerinin bodrum katlarında, siyasi polisin, MİT'in işkencehanelerinde, zindanların, hücrelerin kalın duvarlarının ardında olanlar...

İçişleri Bakanı Yıldırım Akbulut konuşuyor: "Bir santimetre çizik için 'işkence var' diyorlar...."

Evet, Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün altıncı katından atılıp öldürülen gençlerin ölüm raporlarında "vücudunda darp ve çizik izine rastlanmadığı" yazılıdır. Ölüm raporlarında, resmi tutanaklarda ne yazarlarsa yazsınlar, diktatörler, işkenceciler bunun hesabını vermekten kurtulabilirler mi?

Ekim ayı başında düzenlenen basın toplantısında konuşan tutuklu ve hükümlü aileleri, "İşkenceler ve idamlar durdurulsun, işkencecilerden hesap sorulsun, af çıkarılsın" diyorlardı. Bir tutuklu anası bağırıyordu: "Bizler anababayız. Çocuklarımıza bunları reva görenler, bizleri karşılarında bulacaklarını unutmasınlar..."

Ölüm üssü mü, demir çelik fabrikası mı? Hangisi yararlı ?

●Gürbüz Coşkun/FAC

Türkiye'de izinde olduğum süre içinde, Mersin'de bir otelde 3 tanıdığımla birlikte, ülkemizin içinde bulunduğu durum üzerine konuşuyorduk. Tartışmada ben genellikle dinleyici olarak kalıyordum. Sohbete katılanlar, yöneticilerin sorumsuzca işler yaptıklarını, üreticilerin ve işçilerin haklarının verilmediğini belirtiyor. Türkiye'nin dışa bağımlı bir ülke olduğunu ve Amerika'nın ülkemizde git gide yayılmakta olduğunu söylüyorlardı. Tartışmanın burasında "Halkımız sessiz kaldığı sürece, Amerika Türkiye'ye yayılmaya devam edecektir. Özal hükümetinin istediği bu" dedim. Ben bunu söyledikten sonra, arkadaşlardan biraz yaşlıca olanı, "Türkiye'de sadece Amerikalılar değil, Ruslar da var" dedi. "İskenderun Demir Çelik fabrikası, Sovyetlerin" diye de ekledi.

Ben fazla birşey demedim. Ertesi gün Antakya'ya gidecektik. İncirlik Amerikan hava üssünün de, İskenderun Demir Çelik fabrikasının da yol üzerinde olduğunu biliyordum.

Ertesi sabah Antakya'ya gitmek üzere yola çıktık. Adana'dan hemen sonra İncirlik üssü geliyor. Koskoca bir arazi üzerinde inşa edilmiş. Çevresi tel örgülerle çevrili. Arkadaşıma buralara iyi bakmasını söyledim. "Burası Amerikalılara ait bir havaalanı. T.C. yurttaşlarının girmesi yasak. Türk asker ve subaylarına da serbest değil. İçinde ne olduğunu, ne döndüğünü kimse bilmiyor. Çalışmak için içeri giren işçiler de her gün aynı eziyetle karşılaşıyor. Hatta Amerikalı askerler kurt köpekleriyle üzerlerine saldırıyorlar. Bu üs, Türkiye'yi Ortadoğu'da güvenilmez bir ülke haline getiriyor. Amerikalılar Filistin, İran ve Lübnan halkına karşı bu havaalanından uçak kaldırdılar. Burası hepimizi savaşım içine atacak bir silah deposudur" dedim.

Yol üzerinde, 100 km sonra da İskenderun Demir Çelik Fabrikası geliyor. Oraya vardığımızda, "Şimdi de buraya bak. Burası da büyük bir yer. Ama bizlerin, bizim işçilerimizin serbestçe çalıştığı bir fabrika. 30 bin kişi çalışıyor. Ve ülke ekonomisine en büyük katkıyı yapan fabrikalardan biri. Kısacası halkımıza, ülkemiz yararına yapılmış bir kuruluş. Burada silah değil, tezgah var. Burada ölüm değil, üretim var. Burada savaş ateşi değil, yüksek fırının ateşi yanıyor. Ayrıca burası Sovyetler Birliği'ne ait değil. Onların öncülüğünde, onların yardımıyla kuruldu, ama bütünüyle bize ait."

Bunları anlattıktan sonra, arkadaşıma İncirlik havaalanının mı, yoksa İskenderun Demir Çelik fabrikasının mı daha yararlı olduğunu kendisinin karar vermesini söyledim.

Yeni bir öğrenim yılına girerken

●M.Nazlı/Ankara

Yüksek okullar ve üniversitelerde yeni bir öğrenim yılına daha başlıyoruz. Yeni öğrenim yılında eski sorunların yanısıra, yeni yeni sorunlar bekliyor bizler. Paralı öğretimden yurt, kredi sorununa, YÖK'ün sınav ve sınıf geçme yönetmenliklerinden, disiplin yönetmenliklerine kadar yine upuzun bir sorunlar listesi var önümüzde.

Yine pek çok arkadaşımız, yüreği yurt, başını sokabilecek bir barınak bulabilme telaşıyla sıkışarak başlıyor yeni öğretim yılına. Yine "ha atıldım, ha atılacağım" kaygusuyla sınavdan sınava koşacağız. Diktatörlük yine, iki arkadaş biraraya gelip sohbet etmemizi, neredeyse gülmemizi bile yasaklayan disiplin yönetmelikleriyle; attığımız her adımı gölge gibi takip eden sivil polisler; asker eskisi "güvenlik" görevlileriyle kıskaca almaya çalışacak bizleri.

Bu yıl Özal hükümeti Doğramacı eliyle toplattiği haracı iki kat artırdı. Buna göre bir tıp öğrencisi bir yıl için 100 bin lirayı, yani asgari ücretle çalışan bir işçinin yaklaşık 4 aylık gelirini Özal'ın eline saymak zorunda. Harçların iki kat artırıldığını duyunca öğretmen emeklisi babam o ana kadar hiç duymadığım bir ses tonuyla "Bu düpedüz haraç! Burası bilim yuvası mı, soygun yuvasımı?" diye bağırmıştı.

YÖK'le birlikte üniversitelerimizin bilim yuvası olma niteliğini çoktan yitirmiş olduğu bir gerçek. YÖK her dediğine evet demediği için bir çok değerli hocamızı görevinden uzaklaştırdı. Onlardan boşalan yerlere bilimle uzaktan yakından ilgisi olmayan sözde profesörler, "Türk-İslam sentezi" diyen faşistler, gericiler getirildi. Bunlar karanlığı taşıdılar anfilere. Derslerde "Türklüğe yuyuyor mu,uymuyor mu?" diye kafatası ölçümleri yaptılar. Demokrat öğretim üyelerimizden boşalan kürsülere Koç'lar, Sabancı'lar, Kastelli'ler çıktılar. Elini gençlik kanına bulamış Evren'e ve onun "biraderim" dediği, ülkesini neredeyse şeriat devletine geri döndüren Ziya ül Hak'a doktorluk cübbesi giydirdiler.

Evren geçtiğimiz öğrenim dönemine başlarken Van Üniversitesi'nde yaptığı konuşmasında sorunlarımızı dile getirdiğimiz, paralı öğrenime karşı çıktığımız, ek sınav istediğimiz için bizlere "vatan haini", "bölücü" diyebilecek kadar ileri gitmişti. Ek sınav hakkı için dilekçe veren İstanbullu 16 arkadaşımızı, ek sınav dilekçesini meclise götüren 14 arkadaşımızı tutuklatmalarını daha unutmadık. Ne ki Evren'in tehditleri, gözdağları arkadaşlarımızın tutuklanıp okuldan atılmasına kadar vardırılan saldırılar ne gerçekleri gizlemeye yetti, ne de bizlerin sorunlarımızın çözümü için verdiğimiz savaşımı geriletebildi.

Evren'in ve diktatörlüğün hayalinde suskun üniversiteler ve suskun bir genç kuşak var. YÖK bu hayali gerçekleştirmeye hizmet ediyor. Ama biz geçtiğimiz öğrenim döneminde sesimizi yükselterek susmayacağımızı gösterdik. Tehditler, saldırılar, gözdağları, baskı, yıldırmadı bizleri. Ve şimdi yeni öğrenim dönemine geçen savaşım döneminin dersleri ışığında daha güçlü olarak başlıyoruz.

SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN YENİ BARIŞ TAARRUZU

3 Ekim 1985 günü SBKP MK Genel Sekreteri M. Gorbaçov Fransız parlamentosunda yaptığı konuşmada, silahlanma yarışının durdurulması, barış ve güvenliğin güçlendirilmesi ve yumuşamanın pekiştirilmesine yönelik yeni, geniş kapsamlı Sovyet önerilerini açıkladı. Silahlanma yarışının ve savaş tehlikesinin tırmandığı bir ortamda, SSCB-ABD doruk toplantısının eşiğinde bu öneriler insanlığa umut, barış güçlerine ivme veriyor, nükleer bir savaşta yokolmaktan kurtuluşun yolunu gösteriyor. Ve Sovyetler Birliği'nin barışı koruma konusundaki sorumlu tutumunu yeniden gözler önüne seriyor. SBKP MK Genel Sekreteri Gorbaçov yoldaş, konuşmasında özetle şunları söyledi:

GORBAÇOV: *SSCB ile ABD uzay saldırı silahlarını tamamen yasaklasın. Birbirlerinin topraklarını vurabilen nükleer silahların sayısını yarıya indirsin. Avrupa'da orta menzilli nükleer silahlarda karşılıklı indirim için ayrı anlaşma imzalansın...*

Sovyetler Birliği'nin dış politikasının özünün ve ana doğrultularının daha iyi anlaşılmasına özen göstermem doğaldır. Her devletin olduğu gibi, Sovyetler Birliği'nin dış politikasını da en başta iç gereksinimler belirliyor. Ülkemizin Sovyet erki döneminde birçok zorluklarla dolu uzun bir yolu geride bıraktığını hepiniz biliyorsunuz. Çarlık Rusyası bize son derece geri kalmış bir ekonomi bıraktı. Nüfusun dörtte üçü okur-yazar değildi. Sovyetler Birliği tarihsel bakımdan çok kısa bir sürede her bakımdan modern bir güç durumuna geldi. Bizde işsizliğe sonverildi ve halkın sosyal kazanımları güvence altına alındı. Ülkemizin ekonomik gelişmesini gösteren birkaç veriye değineyim. Yalnız savaş sonrası yıllarda ulusal gelir 16 kattan fazla ve sanayi üretimi 24 kat arttı. Sovyet yurttaşlarının reel gelirleri bu dönemde altı katına çıktı.

Bu başarılardan duyduğumuz gurur, bizi kendimizden hoşnut etmiyor. Bugün karşımıza koyduğumuz başlıca amacı kısaca şöyle ifade edebiliriz: Toplumun sosyal ve ekonomik gelişmesini hızlandırmak. Biz, toplumu nitel bakımdan yeni bir duruma getirme yoluna koyulmuş bulunuyoruz. Kuşkusuz, bunun başta gelen önkoşulu yalnız güvenli bir barış değil, aynı zamanda istikrarlı, normal bir uluslararası durumdur. Dış politikamızı bu öncelikler belirliyor. Burada biz, doğal olarak, öteki halkların çıkarlarını ve gereksinimlerini, bugünkü aşamanın gerçeklerini hesaba katıyoruz. Herbirinin kendi yasalarına göre yaşayıp geliştiği iki toplumsal sistemin dünyadaki varlığı, bu gerçeklerden biridir. Ama şu gerçeği de görmek gerek: Ülkeler ve kıtalar arasındaki karşılıklı bağ ve bağımlılıklar giderek daha da sıkılaşmaktadır. Bu, bütün insanlık uygarlığının gelişmesi için kaçınılmaz önkoşuldur. Ne yazık ki, uygarlığın kazanımları her zaman insanların yararına sonuç vermiyor. Bilim ve tekniğin kazanımları çoğu kez ve oldukça aktif bir biçimde, insanları yoketme araçları geliştirmek, giderek daha korkunç silahları üretmek, yığmak için kullanılıyor.

Bütün insanlığın karşısındaki soru: "olmak yada olmamak"

Bu koşullarda Hamlet'in ünlü sorusu "Olmak yada olmamak", her bireyin ve bütün insanlığın karşısına dikiliyor. Bunun tek yanıtı olabilir: İnsanlık ve uygarlık, her ne pahasına olursa olsun, yaşamda kalmalıdır. Bu ise ancak, bir arada yaşamayı, bu küçük gezegende beraber yaşamayı öğrenmekle, birbirinin çıkarlarını gözönünde tutma gibi zor bir sanatı öğrenmekle olanaklıdır. İşte biz buna barış içinde yan yana yaşama politikası diyoruz.

Kanımızca, hangi biçimde haklı gösterilmeye çalışılırsa çalışılsın, uluslararası topluluğun önünde duran görevleri yeni ve daha yıkıcı silah türleri üreterek, yığarak çözme görüşü, son derece tehlikelidir. Biz uluslararası gerginlikleri besleyen ve artıran eylemleri de çok tehlikeli buluyoruz. Uluslararası durum bugün zaten öylesine gergin ki, yalnız ertelenmez ve karmaşık sorunlarda değil, aynı zamanda görece basit konularda bile görüş birliğine varmak son derece zor oluyor. Eğer bugün etkin olan eğilimlerin önüne geçemezsek, yarın bunların dayatıcı gücünü önlememiz belki de mümkün olmayacaktır. Birbirimizle görüşüp konuşmamız çok daha zor olacaktır. Bu nedenle biz, daha şimdiden, zaman kaybetmeden, henüz geç olmadan silahlanma yarışının "cehennem yolculuğu"nu durdurmayı, silahların azaltılmasına başlamayı, uluslararası durumu istikrara kavuşturmayı ve halklar arasında barışçı işbirliğini geliştirmeyi önemli ve zorunlu buluyoruz. Bu karşılıklı çıkarlara uygundur, herkesi ilgilendiren bir görevdir. Ve hiç kimse, kenarda durup bekleme lüksüne sahip değildir.

Bildiğiniz gibi, Sovyetler Birliği yalnız bu yönde çağrı yapmakla yetinmiyor, bu doğrultuda eylem yürütüyor. Biz Avrpa'ya orta menzilli roket yerleştirmeyi tek yanlı olarak durdurduk ve Birleşik Amerika'yı buna aynı biçimde yanıt vermeye çağırdık. Biz bütün nükleer patlamaları durdurduk ve ABD'yi aynı biçimde yanıt vermeye çağırdık. Biz bu çağrıyla öteki nükleer güç sahibi devletlere de sesleniyoruz. Sovyetler Birliği Orta Avrupa'daki silahlarda ve asker sayısında indirime, Sovyet ve Amerikan birliklerinin azaltılmasıyla başlanmasını öneriyor. Üstelik biz, Amerikan tarafından daha çok birliği geri çekmeye de hazırız. Uzay konusuna gelince, biz uzayın yalnız barışçı amaçlarla kullanılmasından yanayız ve bu konuda anlaşma için ısrarla çağrıda bulunuyoruz. Çünkü, silahlanma yarışının uzaya yayılması, nükleer silahların azaltılmasını, nesnel olarak olanaksız kılacaktır.

Yeni adımlar

Şimdi sizlere, Sovyetler Birliği'nin attığı yeni adımlar konusunda bilgi vermek istiyorum. Bütün bu adımlar tek bir amaca yöneliktir. Bu amaç, uğursuz silahlanma yarışı sürecini durdurmak, insanlığın karşısına dikilen savaş tehlikesini önlemektir!

1 Şu günlerde biz, ABD hükümetine, her iki taraf için geçerli olmak üzere, uzay saldırı silahlarının tamamen yasaklanmasını ve karşı tarafın topraklarına ulaşabilecek nükleer silahları gerçekten köklü bir biçimde, yani % 50 oranında azaltmasını öngören anlaşma önerdik. Başka bir deyimle biz tam da iki tarafın bu yılın başında, Cenevre görüşmelerinin amacı olarak belirlediği görevlerin pratik çözüm yollarını öneriyoruz. Bu görev de, silahlanma yarışını durdurmakla kalmayıp silahlarda köklü bir indirim sağlamak ve aynı zamanda uzayda silahlanma yarışını önlemektir.

2 Avrupa'daki orta menzilli nükleer silahlar konusuna gelince. Bu silahların en kısa sürede azaltılmasını sağlamak için, uzay silahları ve stratejik roketler konusuyla doğrudan bir bağ kurmadan, ayrı bir anlaşmaya varılmasını biz olanaklı görüyoruz. Bu bağlamda ben, Fransa ile İngiltere'nin nükleer potansiyelinin, Avrupa'da güçler dengesinde tuttuğu yerle ilgili olarak Sovyetler Birliği'nin tutumunu açıklamayı önemli görüyorum. Fransa ile İngiltere'nin nükleer potansiyeli hızla artıyor. Biz bunu artık

görmezlikten gelemeyiz. Fransız tarafı, Fransız nükleer gücünün, Fransa'nın katılımı olmadan tartışma konusu edilemiyeceğini belirtmiş bulunuyor. Bu, akla uygundur. Demek ki, bu konuda aramızda görüşme yapılmasının, ortak çabalarla, kabul edilebilir bir yaklaşım bulmaya çalışmanın zamanı gelmiştir. Sovyetler Birliği Fransa ile ve aynı şekilde İngiltere ile bu tür doğrudan görüşmelere hazırdır. Kanımca, Fransa'nın silahlarının azaltılması bugün sözkonusu değildir.

3 Biliyorsunuz, biz, Avrupa'ya orta menzilli roket yerleştirme konusunda moratoryum ilan ettik. Sovyetler Birliği'nin Avrupa bölgesinde bulunan hizmete hazır sistemlerdeki SS-20 roketlerinin sayısı 243 birimdir. Demek ki, bu roketlerin sayısı, Avrupa'ya orta menzilli Amerikan roketlerinin yerleştirilmesine yanıt olarak bizim ek roket yerleştirmeye başladığımız Haziran 1984'deki düzeye eşittir. Buraya ek olarak yerleştirilen SS-20 roketleri hizmete hazır sistemlerden kaldırılmıştır. Bu sistemlerdeki rampalar da, iki ay içinde sökülecektir. Birleşik Amerika topraklarına yönelik almakta olduğumuz karşı önlemler ise yürürlükte kalmaktadır. Ben burada, "Avrupa bölgesi" kavramından bizim ne anladığımızı açıklamak istiyorum. "Avrupa bölgesi" dendiğinde biz, Batı Avrupa'daki hedefleri imha edebilecek orta menzilli roketlerin yerleştirilmiş bulunduğu bölgeyi anlıyoruz. Bütün bunlara şunları da eklemek gerek: Biz, son derece güçlü, eski SS-5 roketlerini tamamen kaldırmış bulunuyoruz ve SS-4 roketlerini kaldırmaya devam ediyoruz. Bu da, Sovyetler Birliği'nin Avrupa bölgesindeki orta menzilli taşıyıcı roket sayısının toplam olarak, bundan 10 yıl, hatta 15 yıl öncesinin çok daha altında olduğu anlamına geliyor. Kanımca, Avrupa bugün artık Birleşik Amerika'dan buna uygun adımlar atmasını, yani kendi orta menzilli roketlerini Avrupa'ya yerleştirmeyi durdurmasını isteme hakkına sahiptir. Sovyetler Birliği'nin nasıl ciddi adımlar attığını görüyorsunuz. Daha önceki girişimlerimizle birlikte, yaptığımız son öneriler, uluslararası ilişkilerin gelişmesinde, barış, güvenlik ve halklar arasında işbirliği yararına gerçek bir dönüşüme yolaçabilecek yapıcı, gerçekçi öneriler paketini oluşturuyor. Bu, eğer deyim yerindeyse, bizim barışı tehdit eden ve her an patlamaya hazır uluslararası durumun istikrara kavuşturulmasına ilişkin programımızdır. Şimdi biz, Batı'nın, bizim önerilerimize yanıt olarak, yolun kendine düşen payını katetmesini bekliyoruz.

Her alanda somut öneriler

Kimyasal silahların tamamen yasaklanması ve biriken kimyasal silahların imha edilmesi görevi kendini giderek daha çok dayatıyor. Cenevre silahsızlanma konferansında SSCB bu konuda bir sözleşme hazırlanması için aktif katkılarda bulunuyor. Madem ki, nükleer silahların yaygınlaştırılmaması konusunda bir anlaşma sağlanabilmiş, aynı yöntem kimyasal silahlarda da niçin uygulanamasın? Sovyetler Birliği kimyasal silahların yaygınlaştırılmaması konusunda uluslararası bir anlaşmada yeralmaya hazırdır. Biz ayrıca, Orta Avrupa'da kimyasal silahlardan arındırılmış bölge oluşturulması için de elden geleni yapacağız.

Seçtikleri sosyal gelişme yolunun farklı olmasına karşın, halkların yazgılarının nasıl birbiriyle bağlı olduğu, içiçe geçtiği, Avrupa örneğinde özellikle görülüyor. Nüfus yoğunluğu ve silahlarla dolu olması nedeniyle Avrupa bir silahlı, hele hele nükleer çatışma durumunda öteki kıtalara oranla çok daha ağır yıkıma uğrayacaktır. Demek ki, askersel araçlarla, silahlı güce dayanarak Avrupa'da güvenlik sağlanamaz. Bu, yepyeni bir durumdur. Ve bu durum, yüzyıllar, hatta binyıllar boyunca oluşan geleneklerden, düşünce ve eylem tarzından kopmak demektir. İnsanoğlu her yeni şeye hemen uymuyor. Bu herkes için geçerlidir. Biz bunu hissediyoruz. Kavramları yeniden algılamaya, birçok alışılagelmiş şeyleri, askersel ve politik alanlar da içinde, yeni gerçeklerle tamamen uyum içine sokmaya başlamış bulunuyoruz. Böyle bir yeniden algılamanın Batı Avrupa'da ve onun sınırları dışında da başlamasını dilerdik.

Savaşın önündeki engellerden biri olarak misilleme korkusu hâlâ etkilidir. Ama herkes anlıyor ki, yalnız korkuya dayanarak, güvenli barış kurulamaz. Sorun, korkunun, askerlerin diliyle ise caydırıcılığın karşısında alternatifin nerede aranacağıdır. Bir çıkış yolu bulmak için nasıl çaba harcandığı, yani "Yıldızlar Savaşı"nda yeni tür silahların kullanılmasının çıkış yolu olarak görüldüğünü gözlüyoruz. Bu bir hayaldir, üstelik son derece tehlikeli bir hayal. Güvenlik sorununa, kalkan ve kılıç sistemini geliştirerek çözüm aramak saflıktır. Hem Avrupa'da, hem uluslararası alanda güvenlik, yalnız barış içinde yanyana yaşama, gerginlikleri giderme, silahsızlanma, karşılıklı güveni artırma ve uluslararası işbirliğini geliştirme yoluyla sağlanabilir. Yukarıda sözünü ettiğimiz öneriler işte buna yöneliktir.

Dünyanın değişik bölgelerinde, bu arada Kuzey Avrupa'da ve Balkanlar'da nükleer silahlardan arındırılmış bölge oluşturulması görüşü gitgide yaygınlaşıyor. Biz bu görüşü destekliyoruz ve bu konuda, gerektiği yerde garantörlüğe katılmaya hazırız. Kanımızca, askersel-politik grupları birbirinden ayıran hattın iki tarafında nükleer silahlardan arındırılmış bir koridor oluşturma görüşü yararlıdır. Bize göre, nükleer güç sahibi olmayan ve topraklarında nükleer silah bulundurmayan devletler, güvenlikleri konusunda kendilerine karşı nükleer silah kullanılmayacağı konusunda, Devletler Hukuku'na dayalı kısıtsız güvence hakkına sahiptirler.

Hiç kimse sorunları tek başına çözemez

Avrupa'da politik iklim büyük ölçüde Doğu ile Batı arasındaki ekonomik ilişkilerin nasıl geliştiğine bağlıdır. Bu konuda da yeni bir yaklaşım gereklidir. Biz, karşılıklı yarar, hak eştiliği temelinde yeni işbirliği biçimleri aranmasına hazırız. EYK ile AET arasında daha ciddi ilişkiler kurulmasını da yararlı görüyoruz. AET ülkeleriyle somut uluslararası sorunlarda ortak dil bulunmasına da hazır olduğumuzu, daha önce de açıklamıştık. Bu, değişik biçimlerde, örneğin parlamentolar arası ilişkiler, bu arada Avrupa Parlamentosu'nda temsil edilen parlamentolarla ilişkiler biçiminde yapılabilir. Bütün Avrupa ülkelerinin çabaları birleştirilmeden kıtamızda çevreyi koruma sorunu gibi yakıcı bir konuda da gerçekçi çözüm bulunamaz.

Sovyetler Birliği, insan haklarının korunması sorununa büyük önem veriyor. Ama bu sorunu, ikiyüzlülük ve spekülasyon konusu olmaktan çıkarmak, öteki ülkelerin içişlerine karışma denemelerinden arındırmak gerekir. Günümüz Avrupasında yabancı işçilerin durumu karma evlilikler ve bölünmüş ailelerin birleştirilmesi gibi sorunlar oldukça ivedidir. Biz, bu gibi sorunlara olumlu ve insancıl açıdan, bütün devletlerin egemenlik haklarına tam saygı temelinde yaklaşılmasından yana çıkıyoruz.

Kanımca, günümüz koşullarında ideolojik farkların Ortaçağ bağnazları gibi, devletlerarası ilişkiler alanına aktarılması özellikle önemlidir. Bu ilişkilerin istikrarlı olması, politik konjonktürden daha az etkilenmesi, bütün olarak Avrupa'da istikrarı pekiştirecektir.

Biz, örneğin, Varşova Antlaşması ile Kuzey Atlantik Paktı arasında herhangi bir biçimde temas kurma olasılığının sonsuza dek bir tabu olduğuna inanmıyoruz. Kanımızca, iki blokun varolduğu koşullarda bile karşı karşıya bulunma durumunun sivri ucunu köreltecek böyle bir "modus vivendi" (yaşam biçimi) oluşturmak olanaklıdır.

Günümüzde Batı ile Doğu arasında daha yoğun politik diyalog yürütmek, her zamankinden daha önemlidir. Biz, parlamentolar arasında ilişkilerin geliştirilmesini de önemli buluyoruz.

İnsanlığın en büyük bilgeleri, yaşamın hızla gelişmesi karşısında bilincin geri kalışı konusunda bizleri uyarmışlardır. Bu, günümüzde özellikle ivedidir. İnsanoğlu artık uzayın enginliklerine uzanıyor. Ama yeryüzünde yapılacak daha nice işler vardır. Varolan bu sorunları hiçbir halk, hiçbir devlet tek başına çözemez. Bu misyonu ancak çabalarımızı birleştirirsek yerine getirebiliriz.

11 er ve 1 üsteğmenin katili militarist generallerdir!

N.Deniz/İstanbul

Eylül ayı başında Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yapılan ve generallerin son 37 yılın en büyük tatbikatı diye övündükleri Org. Semih Sancar-85 tatbikatında, 11 er ve 1 üsteğmen can verdi. Hakiki mermilerin kullanıldığı, tatbikattaki bu ölümler kamuoyundan gizli tutuldu. Gazetelerin yazması yasaklandı. Militarist generaller halkımızın bu 12 evladını genç yaşında NATO ve Pentagon şeflerine, Amerikan emperyalizminin bölgemizdeki kanlı planlarına kurban ettiler. Bu tatbikatın bir amacı da bölgedeki Kürt halkını yıldırmaktı. Evren, kendisinin de izlediği Org. Semih Sancar-85 tatbikatını gazeteciler için değerlendirirken, bu 12 asker ölmemiş gibi sırıtıyor ve "övünülecek bir başarı" diyordu. Şaşılacak bir şey değil. Onlar başarılarını kanla ölçmeye alışmışlardır.

11. KNE-Odigitis Festivali yapıldı

K.Çetiner/Atina

11. KNE (Yunanistan Komünist Gençliği)-Odigitis Festivali 11-15 Eylül 1985 tarihleri arasında Atina'da yapıldı. Festival' de İGD de ayrı bir standla yer aldı.

Yunanistan gençliğinin bu geleneksel festivali her yıl değişik kesimlerden yüzbinlerce gencin katılımıyla gerçekleşiyor. Festivale böylesine geniş bir katılımın olması YKP ve KNE'nin izlediği devrimci politikanın yığınlar üzerindeki etkisinin yanısıra, festivalin geniş kesimlerin ilgi ve istemlerine yanıt verecek şekilde düzenlenmesinden ileri geliyor.

Bu yıl da festival hazırlıkları 1,5 ay kadar önce başladı. Şehir, kasaba ve köylerde yerel festivaller düzenlendi. Bu festivallerde Yunanistan gençliğinin ekonomik-toplumsal sorunlarının tartışıldığı toplantıların yanısıra çeşitli şenliklerde yeraldı. Ve 11-15 Eylül tarihleri arasında Atina'da yapılan merkezi, yığınsal festival doruk noktasını oluşturdu. Festival kardeş örgütlerin de katılımıyla uluslararası bir forum görünümü aldı. Bu arada İGD'nin standı büyük bir ilgi gördü.

Festival günlerinde 12-13 Eylül 1985 tarihleri arasında "Akdeniz-Ortadoğu, Kızıldeniz, Yakındoğu Bölge Gençlik Örgütleri 1. Toplantısı" düzenlendi. YKP yöneticileri ve KNE MK Genel Sekreteri, Yunanistan Uluslararası Demokratik Dayanışma Komitesi Genel Sekreteri ve DDGF Başkan Yardımcısının katıldığı toplantıya Türkiye, Kıbrıs, Lübnan, Filistin, Suriye, Bahreyn, Sudan, İsrail, Irak, İran ve öteki ülkelerden temsilciler katıldı. Toplantıda İGD adına konuşan İGD Genel Sekreteri Alaettin Taş, Türkiye'deki gelişmeleri, Türkiye gençliğinin savaşımını dile getirdi. Toplantıya katılan kardeş örgütlere ve evsahibi KNE' ye Türkiye halkı ve gençliğiyle gösterdikleri engin dayanışma için teşekkür etti.

İşçinin değeri kaç para ?

Ali Meriç/G.Antep

Sanko Tekstil, yalnızca kentimizin değil, Güney ve Güneydoğu'nun en büyük özel tekstil fabrikasıdır. Kentin ucunda, Nizip yolunda kurulu, dış yüzü inşaat görünümündeki fabrikada 3500 civarında işçi çalışıyor. Konukoğlu, fabrikasını sürekli inşaat halinde göstererek vergi kaçırıyor.

Sanko Tekstil'in patronu kentimizin en büyük kapitalistlerinden. Ayrıca 4-5 başka fabrikanın, kentin en büyük taşıma şirketi "Seç"in de sahibi ve Şark Sigorta'nın ortağı.

Bu Konukoğlu bütün bunları son yıllarda yaptı. Ama nasıl? Geçtiğimiz günlerde Sanko Tekstil'de meydana gelen iş kazası, daha doğrusu, iş cinayeti bunun nasıl olduğunu ortaya koyuyor.

İşletmenin Tesko kısmında bir arızanın çıkması üzerine makinanın tamiri için Cengiz Karagülle adında 16 yaşındaki genç emekçiyi gönderiyorlar. Henüz makina içindeyken şalterin indirilmesi üzerine Cengiz Karagülle hemen o anda can veriyor. İşçiler gencin öldüğünü ailesine haber vermek istiyorlar ama, bir türlü adresini bulamıyorlar. Çocuğun ne kaydı var, ne de sigortası. Bir tanıyan da çıkmıyor.

İşte bu örnek, Konukoğlu' nun nasıl kısa zamanda servetine servet kattığını gösteriyor. Konukoğlu için, işçinin değeri kaç para? 15-16 yaşındaki çocukları, "deneme" vardiyası adı altında, 10-15 bin liraya sigortasız çalıştırıyor.

Sanko işçileri, bir can almış makinanın ölünün kaldırılmasından hemen sonra tekrar üretime sokulması karşısında "Bu adamlarda bir gram dahi vicdan, insanlık yok" diyorlar.

Şovenist baskılar

Çiçekçi/İskenderun

Cumhurbaşkanı Evren'e yakınlığı ile bilinen ve bizzat onun emriyle Hatay valiliğine atanan asker kökenli faşist Sami Oytun, Hatay'da köylülere yönelik şoven baskıyı tezgahlayanların başında geliyor.

Sami Oytun, jandarmaya çıkardığı gizli emirle, özellikle Alevi-Arap yurttaşların çoğunlukta olduğu Hatay'a bağlı köylerde, köylülere yönelik baskıların artırılmasını istedi. Bu baskılar, düğünlerde bile Arapça şarkı okumanın yasaklanması köylüler arasında huzursuzluk yaratıyor.

Demirci köylüleri jandarma baskısını protesto etti

Ali Yavuz/Bursa

Bursa'nın merkeze bağlı Demirci köyünde, jandarmanın sık sık yaptığı jandarma kontrolü ve aramalardan birinde, yanında kimliği bulunmayan bir köylü yurttaş, karakolda başına geleceklerden korktuğu için, arkadaşlarının da yardımıyla kaçtı. Ertesi gün, 4 Eylül 1985'de, jandarma bu olayı bahane ederek köyün tüm erkeklerini köy meydanına zorla topladı. Geceyarısına kadar kaçan kişinin kim olduğu konusunda sorguya çekilen köylülerin jandarmaya yardımcı olmayı reddetmeleri üzerine, jandarma köyün erkeklerini topluca karakola çekmek istedi. Yaşlı, genç, hasta demeden köylülere 5 kilometrelik yolu uygun adım yürütmeye kalkışan jandarma, daha sonra bu yurttaşları serbest bırakmak zorunda kaldı.

Hemen o gece aldıkları karar doğrultusunda, Demirci köylüleri sabah erkenden köy meydanında toplanarak Bursa'ya hareket ettiler. Bursa'ya vardıklarında valiliğe gitmek için topluca yürüyüşe geçtiler. Yürüyüş kolunun polis tarafından dağıtılmasına karşın, dağınık düzende yollarına devam eden köylüler, Bursa valisi Zekai Gümüşdiş'e çıktılar. Demirci köylülerinin sözcüsü, valiye "Sayın vali, perişan haldeyiz. Zaten ürünümüz para etmedi. Nasıl geçindiğimizi bilemezsiniz. Bunlar yetmediği gibi jandarma da sık sık köyümüze gelerek bize baskı yapıyor. Dün gece jandarma başçavuşu bizi geceyarısı zorla 5 km yürüttü. Bu böyle giderse biz Ankara'ya gidip yürüyüş yapacağız" dedi. "O başçavuşun görev yerini değiştirdik. Siz merak etmeyin, köyünüze dönün" diye olayı yatıştırmaya çalışan valiyi, "Biz köyümüzde baskı istemiyoruz" diye yanıtlayan Demirci köylüleri daha sonra topluca köylerine döndüler.

Rüşvetle dosya kapandı

Karanfil/İskenderun

Bundan altı ay kadar önce, İskenderun'un önde gelen firmalarından As Filtre'ye ait bir kamyonda yurtdışına "ihraç" edilen binlerce boş kutu yakalanmıştı. Ama konunun üzeri zamanla kapatıldı. Bunun en başta gelen nedeni, başta emniyet görevlileri olmak üzere bazı kimselerin yüklü bir rüşvet almış olmalarıdır. Dosya şimdi kapatılmıştır. Olayı yaz mak isteyen basın da baskı altında tutulmaktadır.

Can güvenliği de, sosyal güvenlik de yok

İ.Bayram/Erzincan

Köyümüz, Erzincan'ın Tercan ilçesine bağlı bir köy. Bakımsızlık, gerikalmışlık bakımından öteki Anadolu köylerinden farksız. Geçim kaynağımız, sarp dağlarda yapabildiğimiz kadarıyla tarım ve yakındaki krom madeni.

Madende çalışmanın ne kadar ağır bir iş olduğu bilinir. Böylesine ağır bir işte çalışan işçileri ise, yövmiye olarak sadece 1.000 ile 1.200 lira arası para veriliyor. Burada can güvenliğinin de, sosyal güvenliğin de sözünü bile etmek gülünç olur. Maden sahibi, istediği işçiyi, istediği an, beş kuruş vermeden işten çıkartabilir. Üstelik sendika olduğu halde. Türk-İş'e bağlı olan sendikanın çalışma yöntemine bakıldığında, neden böyle olduğu anlaşılır: Bu sendikanın yöneticileri önce işçilerle konuşup sonra patrona giderek pazarlık yürüteceğine, önce patronla görüşüyor, sonra gelip işçilere bu koşulları kabul ettirmeye çalışıyor.

Maden'in sahibi Ahmet Eren, Erzincan'dan getirdiği albay ve askerlerle, işçilere gözdağı vermeyi de hiç ihmal etmiyor. Albay, işçileri meydana topladıktan sonra, maden sahibine dönerek "Yaramazlık eden, karşı çıkan varsa, hemen bana söyle" diyerek açıktan açığa işçileri tehdit ediyor.

Kutlu yoldaşın FAC ve B. Berlin gezisi

Başı sayfa 1'de

çok önemli bir gece. Gerçekten 65 yıldır gizli çalışan bir partinin sekreterinin ilk kez yığınlarla konuşma yapması çok önemli ve değerli. "Geceye katılan bir esnaf yurttaş" ise şunları dile getirdi: "Bizim için TKP bir perdenin arkasında gizliydi. Şimdi perde aralandı. Artık o yükseklerde bizden uzakta değil. Şimdi gerçekten anladık ki, o halkın içindedir. Yığınların sesidir. En önemlisi bizim için, Haydar Kutlu bizlere güvendi ki karşımıza çıktı, konuştu. Şimdi biz de TKP'ye daha çok güveniyoruz." TKP'nin bir toplantısına ilk kez katılan bir öğrenci ise duygularını şöyle anlattı: "Benim için yeni bir şey. Kendime ait fikirlerim var. Bu gece birçok şeyi karşılaştırmaya çalıştım." Böyle bir toplantıya ilk kez katıldığını söyleyen F. Almanya'dan bir işçi ise, "Gecenin bana anlattığını" dedi, "Türkiye'de demokrasi olabilmesi için TKP'nin de olması gerekiyor." Toplantıyı izleyen bir Alman komünisti coşku dolu belgileri, Türk ve Kürt türkülerini, Sovyet Halk danslari topluluğunu izledikten sonra şunları söyledi: "Bu toplantı, dostluğun, halkların beraberliğinin bir simgesi. Türkiyeli göçmen işçiler, Alman işçi sınıfı, ...biz komünistler, biz bir dünya ailesiyiz."

Kutlu yoldaş F. Almanya'da Hamburg, Köln, Gelsenkirchen ve Frankfurt kentlerinde DKP'nin yerel örgütleri ile, DKP'nin bilim ve basın yayın kuruluşlarını ziyaret etti, yetkililerle görüşmeler yaptı. Bu kentlerde Türkiyeli işçilerle de bir dizi toplantı yaptı. Her birine yaklaşık 25-30 kişinin katıldığı sohbetlerde işçiler Kutlu yoldaşa çeşitli sorular sordular, parti hakkındaki düşüncelerini anlattılar ve sorunlarını dile getirdiler. Bu sohbet toplantılarında işçilerin TKP'yi somut bir umut olarak gördükleri ve bunu dile getirdikleri görüldü. Kutlu yoldaş işçilerle yaptığı bu toplantılarda partimizin yığınlarla bağının anlamı üzerinde durdu. Kutlu yoldaş, işçilere, "umutlarımız için aktif mücadeleye girişmediğimiz taktirde partinin de bir şey yapamayacağını, TKP'nin ancak mücadele eden yığınlarla birlikte bir güç olduğunu" anlattı. Bu toplantılarda Kutlu yoldaş işçilerden TKP'nin eksikliklerini de dile getirmelerini istedi. İşçiler, partinin giderek daha anlaşılır bir dille konuştuğunu ama bu yolda daha da adımlar atması gerektiğini belirttiler. Eğitim ve aydınlatma çabalarının daha yoğunlaşmasını istediler. Günlük sorunları ile ilgili olarak da partinin daha somut çaba göstermesinin gerektiğini vurguladılar. Partinin önderlerinin yığınlarla yüzyüze gelmesinin önemine değindiler.

Hem gecede hem de daha sonra düzenlenen bu toplantılarda işçiler, sol güçlerin birliği sorununu da sık sık dile getirdiler. Kutlu yoldaş, F. Almanya'da Türkiyeli işçilerin yoğun olarak yaşadıkları kentlerde yaptığı geziden sonra Bonn'da da bir basın toplantısı yaptı. Bu basın toplantısında ülkemizin derin bir bunalım içinde olduğunu ve gecikmeden bu gidişe bir son vermek gerektiğini belirtti. Şöyle dedi: "Biz legal muhalefet partilerinin, tüm demokrasi güçlerinin diktatörlüğe karşı işbirliğine büyük önem veriyoruz. TKP zorbalığa karşı çıkan, halkın çıkarlarını savunan herkesi destekleyecek ve bu mücadelenin en başında olacaktır." Basın toplantısında gazetecilerin çeşitli sorularını yanıtlayan Kutlu yoldaş, diktatör Evren'in TKP'nin Sesi'nin yayınlarından sık sık yakınmasının anlamını soran bir gazeteciye. "Evet, Evren bizim yayınlarımızdan sık sık yakınıyor" diye yanıt verdi, "Bence bunun nedeni bizim gerçekleri dile getiriyor olmamızdır."

Kutlu yoldaşın F. Almanya gezisinin ülkemizde duyulmasından hemen sonra İçişleri Bakanı'nın partimize saldıran demeçler vermesi, partimize yönelik saldırıların yoğunlaşması da Kutlu yoldaşın basın toplantısında söylediği gibi diktatörlüğün gerçeklerden korktuğunun yeni kanıtları oluyor. Yıldızlar savaşı konusunda halkın tutumunu öğrenmek isteyen bir başka gazeteciye ise Kutlu yoldaş, şunları söyledi: "Bütün barışsever, demokrat güçler bu projeye karşı çıkıyorlar. Namuslu gazetecilik yapabilen (bugünkü sansür koşullarında tabii) gazete ve dergilerde bu tür karşı çıkışları görebiliyoruz. Biliyorsunuz Türk hükümeti bu projeyi halkımıza bilimsel bir araştırma gibi sundu. Özellikle bilimadamları buna açık yanıt verdiler. Ben inanıyorum ki, ülkede özgürlükler olsaydı, çok daha güçlü ve büyük tepkiler olacaktı. "Bir gazeteci ise Kürt sorunu ile ilgili olarak TKP'nin görüşlerini sordu. Kutlu yoldaş kısaca TKP'nin Kürt ulusal sorunu ile ilgili görüşlerini anlattı. "Biz", dedi, "TKP olarak kürt halkına yönelen baskıları şiddetle kınıyoruz. Bu soru bana son zamanlarda gerçekleştirilmek istenen tehlikeli bir provokasyona değinme fırsatı verdiği için size teşekkür ederim. Uzun yıllardır Kürt ve Türk halkı aynı köy ve bölgelerde yaşayabilmişlerdir. Ama şimdi ardında ABD'nin bulunduğu diktatörlük eliyle gerçekleştirilmek istenen Türk ve Kürt halkını birbirine kırdırma planı var. Köylülere silah dağıtıldığı söylendi. Düşünüyoruz ki, bu silahlar bu amaç için seçilmiş. Belli köylere veriliyor. Biz şimdi Türk ve Kürt halkının birlikte karşı çıkmasını istiyoruz."

Kutlu yoldaş F. Almanya gezisini tamamladıktan sonra bu kez Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi'nin konuğu olarak Batı Berlin'e gitti. Burada da TKP'nin 65. kuruluş yıldönümü ile ilgili olarak SEW'in düzenlediği toplantıya katıldı. Toplantıya B. Berlin'de çalışan çok sayıda Türkiyeli işçi ve SEW üye ve yandaşları katıldılar. Kutlu yoldaş burada da bir konuşma yaptı. Kutlu yoldaşla SEW Genel Sekreteri Horst Schmidt yoldaşın yaptığı görüşmede de iki partinin dayanışması ve savaş arkadaşlığı vurgulandı.

Gerek F. Almanya'da gerekse B. Berlin'de DKP ve SEW yöneticileri ile Kutlu yoldaşın yaptığı görüşmelerde partilerin dayanışması ve Federal Almanya ve Batı Berlin'de çalışan Türkiyeli işçilerin sorunları ele alındı. Bu görüşmeler, her iki partinin TKP'nin savaşımına gösterdikleri yakın dayanışma, proletarya enternasyonalizminin sağlam ve güçlü bağlarla bu partileri bağladığını gösterdi.

SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN YENİ BARIŞ ÖNERİLERİNİ DESTEKLEYELİM !

Başı sayfa 1'de

masını, nükleer silah yığınaklarının eşitlik temelinde azaltılmasını öneren bir ülke, askersel üstünlükten savaştan yana olabilir mi?

Görülüyor ki, Batı'da ve Doğu'da bütün ülkeleri kendi eğemenliği altına sokma tutkusuna kapılan Amerikan yönetimi, bu yeni Sovyet barış girişimlerini de geçiştirmenin yollarını arıyor. Oysa, Reagan yönetimi, SSCB ile silahlanma yarışının durdurulması konusunda bir diyalog kurmak için nükleer silahlarda önemli ölçüde indirim yapılması gerektiğini öne sürüyordu. Şimdi SSCB sözünü söylemiş, somut önerilerini yapmıştır. Amerikan yönetimi niçin konuşmuyor?

Bugüne kadar ABD, SSCB'nin bir dizi barış girişimini, "bunlar propaganda kampanyasıdır" diyerek geri çevirdi. Şimdi şu sorulmalıdır: Her türlü olanakla kontrol edilebilecek biçimde tek taraflı silah indirimleri yapmak, propaganda mıdır? Eğer bu propagandaysa, neden ABD ve Batılı devletler SSCB ile bu alanda yarışmıyorlar?

Sovyetler Birliği'nin bu geniş kapsamlı önerileri, Gorbaçov ile Reagan arasında Kasım ayında yapılacak olan yüksek düzeydeki görüşmeler öncesinde açıklandı. Hayatı, insanlığın geleceğini, toplumsal ilerlemeyi savunan bütün güçler, bu görüşmeden silahlanma yarışının korkunç çemberini kırmaya yönelik yapıcı ve etkili adımlar atılmasını istiyor. Bugün, ABD hükümetinin dünya halklarının sesine kulak vermesini, yeni Sovyet barış girişimlerini olumlu yanıtlamasını sağlamak için dünya çapında farklı politik güçler, bütün barışseverler insanlar seferber olmuştur. Eğer ABD yönetimi ve öteki Batılı ülkeler bu önerilere olumlu yanıt verirlerse, Türkiye'nin de NATO'nun "nükleer modernizasyon" adlı tuzağından kurtulması, topraklarımıza yeni nükleer ve kimyasal silahlar yerleştirilmesinin önlenmesi, F-16 savaş uçakları için varımızı yoğumuzu emperyalizme kaptırmamızın önüne geçilmesi olanaklı olabilecektir.

Türkiye Komünist Partisi,çok yönlü,

"İrtaca"nın panzehiri tam demokratik laik devlettir

Başı sayfa 1'de

yan, yani toplumun meşalesini gölgeleyen, üniversiteleri, TRT'yi faşistlerin, masonların fanatik dincilerin, Osmanlı artıklarının tekkesi haline getiren Evren'in ve militarist generallerin gericiliğe gerçekten karşı olduklarına inanmak için çok saf olmak gerekir.

Peki, Evren niçin "irtica"ya karşı çıkar görünüyor? Nasıl görünmesin ki? Koşullara bakalım.

Birincisi, demokratik muhalefetin sıralarında rejime karşı fanatik gerici Dinçerler'in Eğitim Bakanlığı'ndan alınmasını sağlayacak kadar güçlü bir tepki oluşmuştur. Şimdi muhalefet güçleri bu mevzi başarıdan sonra daha da hareketlenmeye hazırlanıyorlar.

İkincisi, şimdi yurtsever subayların sıralarında "bu gidiş nereye?" sorusu artık daha yüksek sesle ifade ediliyor.

Üçüncüsü, faşist diktatörlüğün sivil kılıfı parlamentonun bunalımı iyice derinleşiyor. Bir yandan ANAP hükümetinin başarısızlıklarının artması, öteyandan şimdi HP'nin bir bölümünün parlamento dışındaki muhalefetle birleşmeye yönelmesi, parlamentonun bunalımını daha da derinleştiriyor. Parlamentoda istifalar, komplolar, sille-tokat kavgalar günlük olaylar haline geldi.

Dördüncüsü, dinsel konumlara sıkı sıkıya bağlı olmakta birlikte, rejime, Amerikan emperyalizmine ve 24 Ocak politikasına karşı belli bir muhalefet yürüten kesim içinde şimdi, "Batı tipi demokrasiden yanayız", "141-142'nin kalkması gerekir" (RP Başkanı A. Tekdal) gibi görüşler savunulmaya başlanmıştır...

Hepsinin de temelinde halkın artan hoşnutsuzluğu ve tepkisi yatan bu gelişmeler, Evren-Özal diktatörlüğünü zayıflatan, onun varlığını tehdit eden, demokrasi hareketini güçlendiren etmenler yatıyor. İşte şimdi Evren "İrtica"ya karşı çıkar görünerek demokrasi güçlerini bölmek, halkı şaşırtmak, kamuoyunun dikkatini başka yerlere çekmek istiyor. Washington'a vermeye hazırlandıkları yeni ödünleri gizlemek istiyor. "Şeriat devleti" korkutmacasıyla, halkı bu faşist devlete razı etmek istiyor.

Evren'e karşılık olarak Özal, "irtica büyük tehlike teşkil etmez, fazla ehemmiyet vermemek gerekir" diyor. O da böyle konuşmak zorunda. Başından beri yığınların dinsel inançlarını sömürmeyi ilke edinmiş politikacılar başka türlü konuşamaz.

Tercüman yazarları, Ilıcak, Tamer, Göze hep bir ağızdan "Hani nerede, irtica nerede var? Gösterin!" diye bağırırken, aynı gün, aynı gazetenin ikinci sayfasında Özal'ın büyük harflerle dizilmiş şu sözleri yer alıyordu: "Dinci görünüş benim için ilave kuvvettir". (Tercüman, 9 Ekim 1985)

Sahte laik Evren ile"dinci görünüşteki Özal arasında sürtüşmeler, ağız dalaşları olsa da , onları birleştirenler ayıranlardan çok daha fazladır. Onlar demokrasi güçlerinin artan muhalefetine karşı birbirlerine muhtaçtır. İşbirlikçi oligarşinin yığınları pasifize edebilmek için hem faşist, milliyetçi ideolojiye, hem dinsel fanatizme, hem de kozmopolitizme ihtiyacı vardır. Görünüşte birbirine karşıt, hatta çelişen yanlara sahip bu ideolojiler ve bunlara dayalı politik güçler işbirlikçi oligarşinin hizmetinde birleşmekte, bir anlamda birbirlerinin eksikliklerini tamamlamaktadır.

Öteyandan Türkiye ABD emperyalizminin Ortadoğu'ya askersel ve ekonomik, mali sıçrama tahtası oldukça, ülkemize, Amerikan silahlarıyla birlikte kozmopolitizm ve antikomünizm, antisovyetizm, Suudi'lerin petro-dolarlarıyla birlikte dinsel fanatizm sıçrıyor.

Doların yeşili, şovenist generalleri, faşist MHP'lileri, kozmopolit Özal'ları, şeriatçı Dinçerler gibilerini sımsıkı birbirine yapıştırıyor.

Bu gibi gerici güçlerin dinsel inançları, dindar yurttaşları kendi politik amaçlarına araç etmeleri nasıl önlenecektir? Bu ülkemizin temel bir sorunudur. Bu sorun hem laikliği savunanların, hem de henüz bunu benimsememiş dürüst dindarların ortak bir sorunudur.

Açıktır ki, Evren-Özal diktatörlüğü yıkılmadan, demokrasi gerçekleşmeden, bu sorunun çözüm yolu açılamaz.

Tam demokratik ve laik bir devlet! Düşünce, örgütlenme ve vicdan özgürlüğünün eksiksiz tanındığı, 141-142'siz ve 163'süz bir demokrasi. Yurttaşların hem en ileri düşünceler hakkında tam, eksiksiz aydınlanma, örgütlü tartışma özgürlüğüne, hem de aynı zamanda dinsel inançlarına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu bir demokrasi! Çözüm yolu buradadır.

Böyle bir demokrasi ancak bütün demokrasi güçlerinin aralarındaki ikincil konulardaki görüş ayrılıklarına rağmen birleşmesiyle, ortak savaşımıyla kazanılabilir.

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş Kasım 1984'de MK'nin 3. Plenumunda yurtsever Kemalistlere ve dindar yurttaşlarımıza seslenerek bugünün sorununun din ve devlet işlerinin ne kadar ayrılacağı ya da birleşeceği sorunu olmadığı, sorunun yurtsever Kemalistlerle dindarların, Amerikancılardan ne kadar ayrılacağı, onursuz bir dış politikaya, emperyalizme kölece bağımlılık ilişkilerine, ekonomik, politik, sosyal her alandaki çürüme ve yozlaşmaya karşı komünistlerle, öteki sol güçlerle ne kadar ortak savaşabilecekleri sorunu olduğunu vurgulamıştı.

Bu sorunda her yanılgı, her hedef şaşırtma, yalnızca halkın ulusal ve sosyal çıkarlarına düşman olanların çıkarına hizmet edecektir.

---

geniş kapsamlı yeni Sovyet barış girişimlerini vargücüyle destekliyor. Sağduyu sahibi bütün yurttaşları, tüm barış ve demokrasi güçlerini bu önerileri desteklemeye çağırıyor.

İnsanca yaşamaya, çocuklarımıza yaşanası bir dünya bırakmaya ilişkin bütün arzularımız, dünyada barışın korunmasına, ülkemizin iki sistem arasındaki bir çatışmada yokolacak bir tampon durumundan çıkarılmasına bağlıdır.

Şimdi ülkemizde barıştan ve demokrasiden yana olan bütün güçler, hükümete vargüçleriyle baskı yapmalıdır. İnsanlığın ve ülkemizin nükleer kırımdan kurtarılması için ABD'nin de ilk somut adımları atması için ellerindeki bütün olanakları seferber etmeli, hiçbir çabadan geri durmamalıdır. Türkiye ile SSCB arasında çok yönlü ilişkilerin geliştirilmesi için, SSCB'nin ülkemize öteden beri önerdiği karşılıklı saldırmazlık anlaşmasının gündeme getirilmesi ve imzalanması için sesini yükseltmelidir.

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
10 Ekim 1985

Haber ve yazılarınızı aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz. Mektuplarınızda kimliğinizi açığa vuran, saklı kalması gereken bilgilere yer vermemelisiniz! Yazışma adresimiz: BOX 16 367 S 103 27 Stockholm-İSVEÇ

Özal Türk Lirasını...

Başı sayfa 10'da

lirlenmesine son verilip, bu yetki tamamen kapitalist dünya borsalarına bırakılınca, bu yetkiyi bir daha geri almak ve ulusal bir para sistemi oluşturmak büyük ölçüde olanaksızlaşacaktır.

Bir ülkenin hükümeti, ya da başbakanı, kendi ülkesine, kendi ulusuna, kendi halkına ve ulusal ekonomiye, bu denli büyük bir kötülüğü nasıl yapabilir? yalnızca bu adım bile Özal'ın, nüfus kağıdında TC yurttaşı yazılı olmasından ve onun, Türkiye'nin başbakanı ünvanı taşımasından başka, hiçbir ulusal yanı olmadığını, onun emperyalizmin "haciz memurluğu" ve günümüz Türkiye'sinin, çağdaş "Düyun-u Umumiye"si görevleriyle yükümlü olduğunu çok açık gösteriyor.

ATILIM 15 Günlük Gazete. Herausgeber: Ermis Verlag. Druck/Baskı: Offsetdruckerei B. Ronnes-4190 Kleve. İsteme Adresi: Postfach 10 10 16, 4300 Essen 1. Ödeme: Ermis Verlag, Stadtsparkasse Essen, BLZ 360 501 05; Konto Nr. 712 703. Fiyatı: 1,- DM. Abone: 1 yıllık 48,- DM

Anayasa tartışmasında yeni boyut ve TKP'nin tutumu

● Ayşe ÇİMEN

DYP Genel Sekreteri Gökberk Ergenekon, Eylül ayı sonunda ANKA Ajansı'na yaptığı açıklamada şöyle diyordu: "Anayasa gibi temel bir belge 'hayır' propagandası yapılmadan, tek taraflı olarak referanduma sunuldu. Millet mecbur bırakılmıştır. Rıza ile mecrubiyet arasında çok büyük fark vardır." DSP'nin kuruluş hazırlıklarına katılan Rahşan Ecevit de, "Anayasa kamuoyunda serbestçe tartışılmasına izin verilmeksizin halk oylamasına sunulmuştur. Büyük halk çoğunluğu nasıl bir metnin onaylanmakta olduğunu bile öğrenememiştir." diyordu. *(Cumhuriyet,* 8.9.1985*)*

TKP daha Aralık 1981'den başlayarak, Kasım 1982'deki referanduma kadar, her türlü fedakarlığı göze alarak "cunta anayasasına hayır" kampanyasını sürdürdü. Komünistler susmadılar. TKP bu kampanyada yalnızca cunta anayasasının antidemokratik içeriğini yığınlara göstermekle yetinmedi. Bu anayasanın onaylanması biçimine de karşı çıktı. TKP, "cunta anayasasına hayır" kampanyası boyunca diktatörlüğün dayattığı referandum koşullarına dikkati çekti, 6 Ağustos 1982 günü yayınladığı bildiriyle, referandumun demokratik koşullarda yapılması için bütün muhalefeti ortak çaba göstermeye çağırdı. Demokratik bir referandum ortamı için "genel af, MHP dışındaki tüm politik partilere özgürlük, tüm sendikalara özgürlük, basın, gösteri, grev özgürlüğü" belgilerini yükseltti ve bu istemler için birlikte eyleme geçmek zorunluğunu belirtti. Demokratik bir referandum ortamının yaratılmadığı koşullarda, anayasanın, oy sayma hilelerinden tutun, ilericilerin tutuklanmasına, baskılara kadar her türlü antidemokratik yöntemle geçirildiği bilinen gerçektir.

Bugün 1982'deki referandum koşullarının antidemokratik niteliği, parlamento dışındaki yasal muhalefetin iki ayrı politik doğrultusundaki sözcüler tarafından, hemen hemen aynı içerikle dile getirilmektedir. Cunta anayasasının şu ya da maddesi konusunda farklı görüşlerin varlığına rağmen TKP'den DYP'ye kadar muhalefet güçleri arasında bir ortak görüş ortaya çıkmıştır. Bu, anayasanın meşruluğuna ilişkin temel bir eleştiriyi gündeme getiriyor. Diktatörlüğün belirlediği koşullarda yapılmış bir referandumun ürünü olan, "milletin mecbur bırakıldığı", "halkın neyi onayladığını bilmediği" bir anayasanın, yalnız şu ya da bu maddesi değil, bütünü geçerli olamaz!

Açıkça ortadadır ki, halk kendini zincire vuran bir belgeye gönül hoşnutluğuyla "evet" dememiştir. Halka zorbalıkla dayatılan bu anayasanın geçerliliği yoktur, olamaz. Halkımızın demokratik koşullarda, bütün demokrasi güçlerinin katılımıyla oluşturulacak ve demokratik bir biçimde onaylanacak ulusal demokratik bir anayasaya gereksinimi vardır. Bunun için erken seçim istemi daha da yükseltilmeli ve demokratik bir anayasa hedefiyle bağlanmalıdır.

1982 Anayasası, ona karşı çıkan bütün güçler birleşmediği için halkımıza dayatılabildi. Bugün varılan yerde bundan gereken ders çıkarılmalı ve bu hedefler çevresinde, daha fazla zaman yitirmeden birleşilmelidir.

Özal Türk Lirasını niçin konvertibl yapmak istiyor ?

● Salih TEMRE

Bundan bir süre önce, Özal hükümeti bir açıklama yaparak, önümüzdeki aylarda Türk Lirası'nın *"konvertibl"* para ilan edileceğini belirtiyor ve böylece, hem TL'nın değerinin uluslararası piyasalarda serbestçe oluşacağı ve hem de, *"TL'nın uluslararası planda kullanılır"* bir para konumuna geleceğini iddia ediyordu.

Yürütülen propagandaya göre, *"TL' nın konvertibl para konumuna getirilmesi"* kararı ile Türk parası, uluslararası piyasalarda *"geçerli", "kabul gören"* ve *"güçlü"* paralardan birisi haline gelecek bu ve bu durum, Türkiye ekonomisine sayısız katkılarda bulunacaktı. Örneğin, Türkiye gerek duyduğu dışalım mallarını Türk parası ile satınalabilecek ve yine, süresi gelen dış borçlarını ödeyebilecektir. Dahası, yurtdışına çıkmak için dövize gerek duyulmayacak ve yurttaşlar, istedikleri, kadar Türk parasını ceplerine doldurup dışarı çıkabilecekler ve bu parayla, yabancı ülkelerden istedikleri herşeyi satınalabileceklerdir! Ve Türk Lirası, böyle "güçlü" ve "kabul gören" bir para konumuna yükselince, Türkiye kapitalizminde ortaya çıkan bütün ekonomik bunalımların ana ögesi olan "döviz krizi", bütünüyle ortadan kaldırılmış olunacaktır!

Gerçekten, Cumhuriyet tarihi boyunca, yalanın ve demagojinin her türlüsü görülmüştür; ama, bu kadar büyüğü ve kuyruklusu, hiç mi hiç, ne görülmüş ve ne de duyulmuştur. Bir ulusal paranın, uluslararası planda kullanılabilir hale gelmesi, bir karar verme sorunu mudur? Özal hükümetinin, Türk Lirası'nı konvertibl para ilan etmesiyle, Türk parası, uluslararası piyasalarda *"geçerli"* hale *getirilebilir mi? Özal* hükümeti karar aldı diye, yabancılar Türkiye'ye Türk parası karşılığında mal satarlar mı? Türkiye'nin süresi gelen dış borçlarını, Türk parası ile ödemesine razı olurlar mı?

Türk Lirası'nı konvertibl para ilan etmeye hazırlananlar, bu gerçeği elbette ki, çok iyi bilirler. O halde, neden Türk Lirası, laftada olsa, konvertibl ilan edilmek istenir?

Bu kararla, çokuluslu emperyalist tekellerin ve işbirlikçi oligarşinin, çıkarlarını sınırlayan bir dizi yasal engelin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Mevcut yasalara göre, Türk Lirası' nın yabancı paralar karşısındaki değeri hükümetler tarafından belirlenmektedir. Lira'nın konvertibl ilan edilmesiyle, bu yasal zorunluk ortadan kalkacak ve Türk parasının değeri, emperyalist güçlerin kontrolünde olan uluslararası finans merkezleri tarafından saptanacaktır. Böylece, Türk parasını ve ulusal ekonomiyi korumayı amaçlayan bütün yasal engeller ortadan kaldırılmış ve o, tümüyle emperyalist dünyanın güçlü paralarına bağlanmış olacak ve bu bağlamda, Lira'nın değeri çok daha büyük oranlarda düşürülerek, dış ticaret üzerindeki emperyalist soygun ve sömürünün boyutları büyütülecektir.

İkinci olarak, Lira'nın konvertibl para konumuna getirilmesiyle, Türk parası ve her türlü yabancı paranın Türkiye' ye girip çıkışı serbest hale gelecek ve böylece, çokuluslu tekellerin ve işbirlikçi oligarşinin yurtdışına sermaye ve kâr transferlerini sınırlayan, ya da yasaklayan yasalar tümüyle ortadan kaldırılmış olacaktır. Yerli ve yabancı tekellere, her türlü sermaye ve kâr transferinin serbest bırakılması, devlet sektörünün ve F-16 projesi çerçevesinde, Türkiye ekonomisinin bütün kritik sektörlerinin, çokuluslu tekellerin ve işbirlikçi oligarşinin kontrolüne geçmesine yardımcı olacaktır. Üçüncü olarak, Türk parasının *"konvertibl"* ilan edilmesiyle, Türkiye'de yabancı sermayenin faaliyetlerini sınırlayan ve onun, ekonominin belli sektörlerine girmesini önleyen bütün yasal engeller ortadan kaldırılmış olacaktır.

Çok daha önemlisi, Lira'nın konvertibl hale getirilmesiyle, bütün yabancı paraların yurtiçinde dolaşımı serbest olacak ve bu durum, kaçınılmaz olarak, Türkiye ekonomisini herşeyin Dolar ve Mark gibi güçlü yabancı paralarla alınıp satıldığı bir pazar konumuna getirecek Türk parasının değeri, yalnızca dışarıda değil; içer de de, tuvalet kağıdının değerine indirgenecek ve bunun acı faturasını, milyonlarca emekçi ödeyecektir.

Bazı Latin Amerika ülkelerinde ve serbest bölge ilan edilmiş Asya ülkelerinde gözlendiği gibi, Özal hükümetinin bu kararı yaşama geçerse, ulusal para ve kredi sistemi kısa sürede çökecek ve bu mekanizmalar, bütünüyle doların egemenliğinde emperyalist finans merkezlerinin eline geçecek; Türk Lirası, kabul görmez bir para niteliği kazanacak ve bu durum, enflasyonu üç rakamla anılan boyutlara tırmandıracak ve sonuçta, büyük bir ekonomik ve sosyal yıkım yaşanacaktır.

Ayrıca, TL'nın yabancı paralar karşısındaki değerinin devlet tarafından be-

Arkası 9. sayfada